

**VENDÉGLÁTÓIPARI ISMERETEK
ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA**

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc	180 perc	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép	NINCS	Szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	15 perc
Feladatlap	Egy „A” és „B” feladatot tartalmazó tétel kifejtése
100 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A központilag összeállított írásbeli vizsga ellenőrizhető képet ad a vizsgázó tudásáról az ismeretek, a képességek és az alkalmazás tekintetében egyaránt.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemző

Az írásbeli feladatok, tesztfeladatokból, rövid választ igénylő feladatokból és számítási feladatokból állnak.

A feladatlap rövid választ igénylő feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- felsorolás,
- fogalom meghatározás,
- összehasonlítás (mennyiségi, logikai).

Ismertetés: az ismeretek rendszerezésével a feladatban megjelölt téma 1-2 mondatban történő ismertetése.

Felsorolás: adott fogalomhoz, vagy folyamathoz tartozó elemek, részfolyamatok felsorolása.

Fogalom meghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Összehasonlítás: két-három fogalom azonosságainak, különbségeinek, előnyeinek, vagy hátrányainak ismertetése.

A feladatlap teszt feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- szöveg kiegészítése,
- fogalom felismerés,
- jellemzők alapján történő felismerés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése,
- igaz-hamis állítások indoklással,
- példák felsorolása,
- többszörös választás,
- kizárásos feladat (kakukktojás).

Szöveg kiegészítése: a mondatok kiegészítése a megadott, vagy a tanulmányok során megismert fogalmakkal. A mondatok között nincs feltétlenül összefüggés.

Fogalom felismerés: a meghatározás alapján adott fogalom felismerése.

Jellemzők alapján történő felismerés: valamely fogalmat valamilyen jellemző vonása alapján történő felismerése.

Párosítás: a szakmailag összetartozó fogalmak párosítása, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül a helyes megjelölése.

Igaz-hamis állítások megjelölése: annak megjelölése, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.

Igaz-hamis állítások indoklással: annak megjelölése, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítás esetében indoklást kell adnia.

Példák felsorolása: egy adott fogalommal kapcsolatban gyakorlati példák felsorolása. A kért példák száma változó lehet.

Többszörös választás: egy kérdéshez vagy befejezetlen állításhoz egy vagy több megfelelő válasz tartozik.

Kizárásos feladat: a kapcsolatelemzés egyik formája. A felsorolt fogalmak, meghatározások, megállapítások között egy nem odatartozó is szerepel. A kiválasztás mellett indoklás is elvárható.

A szakmai számítások témakörhöz számítási példák tartoznak, amelyek a mutatószámok ismeretét, alkalmazási képességét igénylik. A számítási példák alap-, tömeg- és veszteségszámításokat, az árképzéssel, az általános forgalmi adó- számításokkal, a bevételek elemzésével, a jövedelmezőséggel és az értékesítés elszámoltatásával (standolással) kapcsolatos feladatokat és bizonylatkitöltéseket tartalmaznak

A számítási feladatokhoz elméleti kérdések is tartozhatnak. Az adózási számítási feladatok megoldásához a feladatban meg kell adni az alkalmazandó adókulcsokat.

Az írásbeli vizsga feladatait az általános és részletes követelmények témaköreiből állítják össze az alábbiakban meghatározott arányok szerint:

- Vendéglátó gazdálkodás elmélete és gyakorlata 35%.
A feladatlap ezen része fele-fele arányban tesztfeladatokat és rövid választ igénylő feladatokat valamint a vendéglátó gazdálkodás gyakorlata témaköreiből számítási és bizonylat kitöltési feladatokat tartalmaz.
- Felszolgálati alapok és felszolgáló szakmai ismeretek 35%.
A felszolgálati alapok és a felszolgáló szakmai ismeretek témaköreiből egyenlő arányban tartalmaznak feladatokat (felszolgálat általános szabályai, étrendek összeállítása, elemzése, hibák feltárása, étel-ital ismeret).
- Általános élelmiszerismeret és élelmiszerek gyakorlatban 20%.
Az általános élelmiszerismeret és élelmiszerek gyakorlatban tantárgyak témaköreiből tartalmaz feladatokat (élelmiszerek fajtái, csoportosításuk, táplálkozás élettani jellemzésük, az élelmiszerekben található allergének, különböző élelmiszer érzékenységek, diétához alkalmazható élelmiszerek).
- Élelmiszerbiztonság alapjai, vendéglátás higiéniája 10%.
Az élelmiszerbiztonság alapjai és a vendéglátás higiéniája témakörökből tartalmaz feladatokat.

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel „A” és „B” feladatának kifejtéséből áll. A szóbeli tételek kifejtésébe azok címének megfelelően a vizsgázónak be kell építenie gyakorlati példákat is.

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismeretek felhasználásával az összefüggések magyarázatát, alkalmazását értékelik.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor 20-25 tételből áll, évente cserélni kell a tételek 20-25%-át.

Témakörök

- „A” feladat 70%-ban az Értékesítés elmélete és gyakorlata, 30%-ban a Termelés elmélete és gyakorlata témakörök ismereteit tartalmazza.

- „B” feladat: Marketing és kommunikáció a gyakorlatban és a Jogszabályok a vendéglátásban, szervezés és irányítás a vendéglátásban tantárgyak témaköreit tartalmazza 50-50%-ban.

A két feladat között tartalmi átfedés nem lehet.

A szóbeli vizsgarész értékelése

Az értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 25 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell. Az egyes részpontszámok legfeljebb 5-6 pontot érnek.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám		
	„A” feladat	„B” feladat	Összesen
Feladat megértése, a lényeg kiemelése, megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód	2 pont	2 pont	4 pont
Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása, tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése.	20 pont	20 pont	40 pont
Szaknyelv alkalmazása.	3 pont	3 pont	6 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25 pont	25 pont	50 pont

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	20 perc
Feladatlap	Egy „A” és „B” feladatot tartalmazó tétel kifejtése
100 pont	50 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A központilag összeállított írásbeli vizsga ellenőrizhető képet ad a vizsgázó tudásáról az ismeretek, a képességek és az alkalmazás tekintetében egyaránt.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli feladatok szöveges feladatokból, tesztfeladatokból és számítási feladatokból állnak.

A feladatlap szöveges feladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- felsorolás,
- fogalom meghatározás,
- folyamatleírás,
- rövid esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint,
- összehasonlítás (mennyiségi, logikai).

Ismertetés: A feladatban megjelölt témával kapcsolatos ismereteit rendszerezve ismerteti 3-4 mondatban.

Felsorolás: adott fogalomhoz, vagy folyamatokhoz tartozó elemek, részfolyamatok felsorolása.

Fogalom meghatározás: az alapfogalmak pontos definiálása.

Folyamatleírás: A folyamatok megszervezésére és lebonyolítására irányuló feladatok szakszerű összefoglalása, vagy a folyamat megadott elemeinek megfelelő sorrendbe állítása.

Esettanulmány értelmezése a megadott szempontok szerint: A feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esettanulmányhoz kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre. A válaszadási lehetőségek lehetnek nyitottak vagy zártak, illetve számolásigényesek is.

Összehasonlítás: Két-három fogalom azonosságainak, különbségeinek, előnyeinek, vagy hátrányainak ismertetése.

A feladatlap tesztfeladatai jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- szöveg kiegészítés,
- fogalom felismerés,
- jellemzők alapján történő felismerés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése,
- igaz-hamis állítások indoklással,
- példák felsorolása,
- többszörös választás,
- relációanalízis,
- kizárásos feladat (kakuktktojás).

Szöveg kiegészítése: A mondatok kiegészítése a megadott, vagy a tanulmányok során megismert fogalmakkal. A mondatok között nincs feltétlenül összefüggés.

Fogalom felismerés: A meghatározás alapján kell felismerni az adott fogalmat. Jellemzők alapján történő felismerés: Valamely fogalmat valamilyen jellemző vonása alapján kell felismerni.

Párosítás: a szakmailag összetartozó fogalmak párosítása, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma.

Feleletválasztás: Legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset. Igaz-hamis állítások megjelölése: Annak megállapítása, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis.

Igaz-hamis állítások indoklással: annak megállapítása, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítás esetében indoklást kell adnia.

Példák felsorolása: egy adott fogalommal kapcsolatban gyakorlati példák felsorolása. A kért példák száma változó lehet.

Többszörös választás: Egy kérdéshez vagy befejezetlen állításhoz egy vagy több megfelelő válasz tartozik.

Relációanalízis: Fogalmak, állítások közötti kapcsolat feltárását mérő feladattípus. Kijelentésekről kell eldönteni helyességüket. A kijelentések olyan összetett mondatokból állnak, amelyeknek első része az állítás, második része pedig egy indoklás. Az állítások és az indoklások lehetnek igazak vagy hamisak.

Kizárásos feladat: A kapcsolatelemzés egyik formája. A felsorolt fogalmak, meghatározások, megállapítások között egy nem odatartozó is szerepel. A kiválasztás mellett indoklás is elvárható.

A feladatlapban a szakmai számítások témakörhöz számítási példák tartoznak, amelyek a mutatószámok ismeretét, alkalmazási képességét igénylik. A számítási példák irányulhatnak külön egy-egy témakörhöz tartozó adatok, információk statisztikai elemzésére, tervezésre, vagy több témakörhöz tartozó adatok, információk egy komplex számítási példán keresztül történő elemzésére, tervezésére. A számítási feladatokhoz elméleti kérdések is tartozhatnak. Az adózási számítási feladatok megoldásához a feladatban meg kell adni az alkalmazandó adókulcsokat.

Az írásbeli vizsga feladatait az általános és részletes követelmények témaköreiből állítják össze az alábbiakban meghatározott arányok szerint:

- Vendéglátó gazdálkodás elmélete és gyakorlata 35%
A feladatlap ezen része fele-fele arányban tesztfeladatokat és rövid választ igénylő feladatokat valamint a vendéglátó gazdálkodás gyakorlata témaköreiből számítási és bizonylat kitöltési feladatokat tartalmaz.
- Felszolgálati alapok és felszolgáló szakmai ismeretek 35%
A felszolgálati alapok és a felszolgáló szakmai ismeretek témaköreiből egyenlő arányban tartalmaznak feladatokat (felszolgálat általános szabályai, étrendek összeállítása, elemzése, hibák feltárása, étel-ital ismeret).
- Általános élelmiszerismeret és élelmiszerek gyakorlatban 20%
Az általános élelmiszerismeret és élelmiszerek gyakorlatban tantárgyak témaköreiből tartalmaz feladatokat (élelmiszerek fajtái, csoportosításuk, táplálkozás élettani jellemzésük, az élelmiszerekben található allergének, különböző élelmiszer érzékenységek, diétához alkalmazható élelmiszerek).
- Élelmiszerbiztonság alapjai, vendéglátás higiénéje 10%
Az élelmiszerbiztonság alapjai és a vendéglátás higiénéje témakörökből tartalmaz feladatokat

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga a részletes követelményekben meghatározott mélységben az értékesítés elmélete, gyakorlata, a vendéglátás marketingje, a vendéglátó ételkészítés, és az üzletvezetés elmélete témakörök ismereteinek bemutatását igényli a vizsgázóktól.

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy tétel „A” és „B” feladatának kifejtéséből áll.

A szóbeli tételek kifejtésébe azok tartalmának megfelelően a vizsgázónak be kell építenie gyakorlati példákat.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor 20-25 tételből áll. A tételek 20-25%-át évente cserélni kell. A szóbeli tétel két feladatból áll:

- „A” feladat 70%-ban az Értékesítés elmélete és gyakorlata, 30%-ban a Termelés elmélete és gyakorlata témakörök ismereteit tartalmazza.

- „B” feladat: Marketing és kommunikáció a gyakorlatban és a Jogszabályok a vendéglátásban, szervezés és irányítás a vendéglátásban tantárgyak témaköreit tartalmazza 50-50%-ban.

A két feladat között tartalmi átfedés nem lehet.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismeretek felhasználásával az összefüggések magyarázatát, alkalmazását is értékelik. A központi értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható, feladatonként 25 pont felosztásával kialakított maximális részpontszámokat, amely alapján a feleletet értékelni kell. Az egyes részpontszámok legfeljebb 5-6 pontot érnek.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám		
	„A” feladat	„B” feladat	Összesen
Feladat megértése, a lényeg kiemelése, megfelelően felépített, világos, szabatos előadásmód	2 pont	2 pont	4 pont
Tartalmi összetevők: alapfogalmak ismerete, definiálása és alkalmazása, tények, jelenségek, folyamatok ismerete és alkalmazása, magyarázása, összefüggések értelmezése.	20 pont	20 pont	40 pont
Szaknyelv alkalmazása.	3 pont	3 pont	6 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	25 pont	25 pont	50 pont